

16) נלקמן בד: ר"ה לד:;
 17) נ"ל כד: מוס' ד"ה זאל;
 18) והכא, ד' ואחיתא רב
 יהודה עד פרסא כ"ל ר"ש;
 19) וטעמא דפרסא וי' הטעמא
 מוספתא פ"ב ה"ט;
 20) בעין יעקב, ו' שנת סב,
 21) נבר בריה כ"ל ובי"ה
 כשלתו פ' זק וכן איתא
 לקמן דל: ט' ע' דרבי
 בב"א ז"ל קודם ה"ל ד"י יעקב
 בר אבא, ר"ש, ו' ד"ה של
 אחר ד"ה ואחוזן;

תורה אור השלם

1. לכן פה אֲשַׁשׁ לך דְּשָׂאֵל עָקב בִּי זאת אֲשַׁשׁ לך הַבּוֹן לְקִרְיַת אֶלְדֵּיךָ יִשְׂרָאֵל;
2. שְׂמֹר רְגַלְךָ בְּאֲשֶׁר תֵּלֶךְ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים וְקָרֹב לְשִׁמְעַת מַתַּת הַכַּסְיִלִּים וְזָבַח בִּי אֵיבָם יוֹדְעִים לְעִשׂוֹת רָע;

הגהות הב"ח

16) גמ' איכא דמתני לה במתניא דברי אמר רב זבד אמר רב יהודה עד פרסא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שהרי וכו' שבפליגי הוסיפה באהל המת. כדלח"ה זמ"ס דף ג פ"ב:

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"ש כתב, אבל אם לא היה [חשוב] אורד שלהם לא היה מציל באהל המת מירי דהוי אשכולין שנבלן בביט דאמרי' בפ"ק דובחים שאין ניצולין באהל המת.

רב ניסים גאון

פכין קטנים מצילין באהל המת. יעקבה בספרי (פרשת תזבח) וכל כלי פתוח בכלי חרש הכתוב מדבר מה ת"ל פתוח ואפילו כל שהוא (והואיל והוא) [הוא] טמא באהל המת לפיכך אם היה מוקף בצמיד פתיל מציל על מה שבתוכו כדמפרש התם של שדי והשי"ע עשויה צמותי הקל"ה המילונה והי"ד עשויה צראש לועת תפילין של יד ורצועה קטנה מאד כפוף ראשה ונראית כמין יו"ד: **ואחוזן בימינו.** שלל צבגדו כדי שלל יפלו: **ציום.** כשהוא חולצן צבציל צית הכסא גוללן כמין ספר כדלמרון: **ונלילה.** כשהוא חולצן צבציו על מנת להנייע עד הצקר: **עושה להם כיום טפה.** דחללו טפה דחשיב הכלי אהל להפסק ציום לקרקע: **לא שנו.** דבעי טפה אלל צכלי שהוא כליין. כים העשוי לנרצן דכליין קרוב להיות צטל אללס הילצן צעינן דבר הניכר שיהא חוץ צפניהס: **שהיי פלין קטנים מליין.** צהיקף נמיד פמיל צאהל המת וחק על גז דלל הוו טפה חיי"י: **אמר הואיל ושרונו צבנן.** לאחוזן צידו משום שמימרון:

דמר סבר.

כל המפסקי צתפלתו אס שהה כדי לגמור כולה חוזר לראש כדלמרון גבי ק"ש לקמן צפירקין (דף מד): וצשהה קל מיפלגי הכא: **האי אס שהה אס לא שהה מיבעי ליה.** צמילתא דרצ סקדא ורצ המנונא מיבעי ליה לאפלוגי צין שהה ללל שהה ומללל אפליג שמע מינה אפילו צדלל שהה קאמר: **גברא דחויא הוא.** כשהתמיל להתפלל והיה לרין לנקציו דחוי הוא מלהתפלל הלכך מה שהתפלל אינה תפלה וחוזר לראש: **ומר סבר גברא חויא.** אע"פ שאינו יכול להמתין עד סיקים תפלתו תפלה ראויה היא מה שהתפלל קודם שתימה: **ועד כמה.** יכול להעמיד עצמו מנקציו שיהא מותר להתחיל צתפלה: **איכא דמסני.** להאי צמה דצרים אמורים צמתניתא גופא ולל משעמחא דרצ צזיד ורצ יהודה וכי איירי אינהו צציעורא הוא דל"י: **שמור עמך שלל חטא.** ומלטרך רגלך ללכת אל צית האלהים להציא חטאת: **הוי קרוב לשמוע.** משונה צבצאלת קרצנן ממת אוחו ככסילים צלל משונה: **שמור נקצין.** מצינ רגלין כמו להסך את רגלי (שמואל א' ד) שמור נקצין שלל יפיו: **ציום הכסא קצו.** שיש צו לואה וכל צמי כסאות צצגמרח על פני השדה הס צלל חפירה: **עראי.** שזה מתמיל עכשיו לעשותו צית הכסא: **חונן ונפנה לאלתר.** ויאלחו תפילין צידו כדלמרון לקמן וצקצו צנמי אוחוזן צידו אלל שרקינן לחלצן צרחוק ד' אמות צצומן שהס צראשו הס צגלוי וגנאי הדבר: **מהו שיכנס צתפילין.** כשהן צראשו קאמר: **שמה יפנה צהן גדולים: צחורים הסמוכים לציום הכסא.** לפנים מן הגדר צשדה שהוא נפנה צה נומן צחורים צצכותל: **צחורים הסמוכים לרשות הרבים.** חורי כותלי מצימות השדה שאין עכצרים מצינן צמקוס הילוך צני אלס והוא יכנס ללחוקי הגדר לפנות: **גוללן.** צצלועות שלהן: **שלל האל לועה.** שיש צה קדושה שהרי צהן הוא קושצן וצקשר נראה צעשייתו כמין דל"ת על סס אחת מלומיות מה שבתוכו כדמפרש התם של שדי והשי"ע עשויה צצמותי הקל"ה המילונה והי"ד עשויה צראש לועת תפילין של יד ורצועה קטנה מאד כפוף ראשה ונראית כמין יו"ד: **ואחוזן בימינו.** שלל צבגדו כדי שלל יפלו: **ציום.** כשהוא חולצן צבציל צית הכסא גוללן כמין ספר כדלמרון: **ונלילה.** כשהוא חולצן צבציו על מנת להנייע עד הצקר: **עושה להם כיום טפה.** דחללו טפה דחשיב הכלי אהל להפסק ציום לקרקע: **לא שנו.** דבעי טפה אלל צכלי שהוא כליין. כים העשוי לנרצן דכליין קרוב להיות צטל אללס הילצן צעינן דבר הניכר שיהא חוץ צפניהס: **שהיי פלין קטנים מליין.** צהיקף נמיד פמיל צאהל המת וחק על גז דלל הוו טפה חיי"י: **אמר הואיל ושרונו צבנן.** לאחוזן צידו משום שמימרון:

מי שמתו פרק שלישי ברכות

כג.

חיישינן שמא יפנה בהן ואסור. ודוקא צצית הכסא קצווע חיישין שמא יפנה צהן אלל צצית הכסא עראי שאין רגילים לפנות סס מותר להשתין צהן ולל חיישין שמא יפנה צהן והא דמניח לקמן לא ישמין צהן אפילו צצית הכסא עראי היינו דוקא כשאחוזן צידו דחיישין שמא ישפסף צהן הנילוות אס יפלו מים על רגליו או יגע צצמה: **שהרי פבין קטנים מצילין באהל המת.** ועל כרחן מטעם אורח הוא דלי לית צהו" אור כלל לא היו מצילין דהוי כמו אולתין צצנלן צעיט ע"ש מקצלין טומאה צאהל המת: **דצרים**

גברא חויא הוא ותפלתו תפלה תנו רבנן צהנצרך לנקביו אל יתפלל ואם התפלל תפלתו תועבה אמר רב זבד ואיתימא רב יהודה לא שנו אלא שאינו יכול לשהות בעצמו אבל אם יכול לשהות בעצמו תפלתו תפלה ועד כמה אמר רב ששת צעד פרסה איכא דמתני לה (6) אמתניתא במה דברים אמורים כשאין יכול לעמוד על עצמו אבל אם יכול לעמוד על עצמו תפלתו תפלה ועד כמה אמר רב זבד (6) צעד פרסה אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן צהנצרך לנקביו הרי זה לא יתפלל משום שנאמר יכחון לקראת אלהיך ישראל ואמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מ"ד צשמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים שמור עצמך שלא תחטא ואם תחטא הבא קרבן לפני וקרוב לשמוע (דברי חכמים) אמר רבא הוי קרוב לשמוע דברי חכמים שאם חוטאים מביאים קרבן ועושים תשובה מתת הכסילים [זבח] אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן ואין עושים תשובה כי אינם יודעים לעשות רע אי הכי צדיקים יגיהו אלא אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן ואינם יודעים אם על הטובה הם מביאים אם על הרעה הם מביאים אמר הקב"ה בין טוב לרע אינן מבחינים והם מביאים קרבן לפני רב אשי ואיתימא רב חנינא בר פפא אמר שמור נקבין בשעה שאתה עומד בתפלה לפני. תנו רבנן צההנכנס לבית הכסא חולץ תפיליו ברחוק ד' אמות ונכנס אמר רב אחא בר רב הונא אמר רב ששת לא שנו אלא בית הכסא קבוע אבל בית הכסא עראי חולץ ונפנה לאלתר וכשהוא יוצא מרחיק ד' אמות ומניח מפני שעשאו בית הכסא קבוע איבעיא להו מהו שיכנס אדם בתפילין לבית הכסא קבוע להשתין מים רבינא שרי רב אדא בר מתנא יאסר אתו שיילוה לרבא אמר להו אסור חיישינן שמא יפנה בהן ואמרי לה שמא יפיה בהן תניא איך הונכנס לבית הכסא קבוע חולץ תפיליו ברחוק ד' אמות ומניח בחלון הסמוך לרשות הרבים ונכנס וכשהוא יוצא מרחיק ד' אמות ומניח דברי בית שמאי ובית הלל אומרים אוחוזן בידו ונכנס ר"ע אומר אוחוזן בבגדו ונכנס בבגדו ס"ד זימנין מישתלי להו ונפלי אלא אימא אוחוזן בבגדו ובידו ונכנס ומניחם בחורין הסמוכים לבית הכסא ואלא יניחם בחורין הסמוכים לרשות הרבים שמא יטלו אותם עוברי דרכים ויבא לידו חשד ומעשה בתלמוד אחד שהניח תפיליו בחורין הסמוכים לרשות הרבים ובאת זונה אחת ונטלתן ובאת לבית המדרש ואמרה ראו מה נתן לי פלוני בשכרי כיון ששמע אותו תלמיד כך עלה לראש הגג ונפל ומת באותה שעה התקינו צשיהא אוחוזן בבגדו ובידו ונכנס תנו רבנן בראשונה היו מניחין תפילין בחורין הסמוכין לבית הכסא ובאין עכברים ונטולין אותן התקינו שיהו מניחין אותן בחלונות הסמוכות לרשות הרבים ובאין עוברי דרכים ונטולין אותן התקינו שיהא אוחוזן בידו ונכנס אמר רבי מיאשא צבריה דריב"ל הלכה גוללן כמין ספר ואחוזן בימינו כנגד לבו אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן ובלבד צשלא תהא רצועה יוצאת מתחת ידו טפה אמר רבי יעקב בר אחא אמר רבי זירא צלא שנו אלא שיש שהות ביום ללכשן אבל אין שהות ביום ללכשן עושה להן כמין כים טפה ומניחן צאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ביום גוללן כמין ספר ומניחן בידו כנגד לבו ובלילה עושה להן כמין כים טפה ומניחן אמר אביי צלא שנו אלא בכלי שהוא כליין אבל בכלי שאינו כליין אפילו פחות מטפה אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי תרע שהרי יפכין קטנים מצילין באהל המת ואמר רבה בר בר חנה כי הוה אולינן בתריה דרבי יוחנן כי הוה בעי למיעל לבית הכסא הוה יהיב לן כי הוה נקיט תפילין לא הוה יהיב לן אמר הואיל ושרונו רבנן ננטרן

**עין משפט
גמ' מצוה**

גמ' א מ"י פ"ד מהל' תפלה הלכה יג טמג עשין יע טושי"ע אוח' סיוון קד סעף ה':
 נב ב ג א מ"י טס ה"י י סג טס טושי"ע אוח' סיוון סעף ה':
 ס ד מ"י וסג טס טושי"ע טס סעף א ג:
 סא ה ו מ"י פ"ד מהל' תפילין הלכה י סג טעין כ טושי"ע אוח' סיוון מט סעף ה' (כד אלפס כאן ובהל' תפילין דף עה):
 סב ז מ"י וסג טס טושי"ע טס סעף א ג:
 [ח מ"י טס]:
 סג ט י ב מ"י וסג טס טור שר"ע טס סעף ה':
 סד ל מ מ"י טס הלכה יע טמ טס טושי"ע טס סעף א ג:
 נ מ"י פ"ד מהל' טומאת מת הלכה ג:

רבינו הגנאל

בית הכסא קבוע. פירוש, מקום שהוכן ליפנות בו בני אדם לנדולים וכל שכן להשתנה. מדרון. קום שהמים נמשכין ויורדין ואינן נקנין [נקרין] ולא נבלעו במקומן. ובית הכסא ארעי. מקום שנדרמן לאדם בהליכתו (מפנה) [ונפתן] שם או השתין בו מים. [אביעיא להו מהו שיכנס אדם בתפילין לבית הכסא קבוע להשתין מים וכו'. וקמ"ל דלא יכנס אדם בתפילין לבית הכסא קבוע אפי' להשתין מים]. התרתן לך כגון קבוע אסתי לך בראשונה ואין צריך לחלוק רק שיכסה אותם. א"ר יצחק תפיליו ואחר כך כנס ופליגא דר' חייא דא"ר חייא מניחין על שלחנו וכן הדור לו. כל היכא דאיכא כהאי גונא בתלמוד ופליגא דפלוני קמ"ל בחולק, הלכך קמ"ל כר' חייא.